

## Bei Da, un any després

El dia que feia un any exacte de la matança de Tiaanmen, la policia xinesa va envoltar fèrriament Bei Da. Bei Da és el campus universitari del nord de Pequín, una petita ciutat d'estudiants envoltada de murs i amb portes estretes.

**D**es del centre de Bei Da es desencadenà, el maig del 1989, la que després es coneixeria com *primavera de Pequín*. Sempre, al llarg de la història de la Xina, aquest campus universitari ha estat el focus de les propostes més innovadores. De Bei Da han partit sempre els projectes de democratització i modernitat de l'Imperi Central. A Bei Da s'han escrit sempre els primers *dazibaos*, els primers cartells contestataris, que els joves estudiants enganxaven en una llarga paret situada a la porta del menjador central.

Tot això feia preveure que seria a Bei Da on es desencadenaria la primera protesta estudiantil, després d'un terrible any ple de repressions i amenaces. A les dotze en punt de la nit, en el moment exacte que un any abans els tancs havien envaït Tiaanmen, un grapat d'estudiants tornà a cantar la Internacional, l'himne, paradoxalment rebel, que els estudiants entonaren aquella nit a la vista dels uniformes verds dels soldats. Uns centenars d'ells, vestits amb pijames, baixaren a una esplanada i escoltaren un company seu. D'aquest xicot només se sap que estudia econòmiques. la policia secreta el volgué detenir, però els estudiants aconseguiren impedir-ho. Els periodistes estrangers, els pocs periodistes estrangers que havien aconseguit salvar el setge policial, pactaren fotografiar-lo de lluny, impedint que es distingiren les seves faccions. L'experiència d'un any abans, quan les autoritats xineses usaren les imatges dels perio-



Estudiants a la plaça de Tiananmen.

distes estrangers per a inculpar els manifestants, no s'ha oblidat tan fàcilment.

L'altre focus simbòlic de la revolta va ser acordonat també: la plaça de la Pau Celestial, les autoritats xineses han trobat una excusa per a tota classe de decisions arbitràries: els jocs esportius asiàtics que se celebraran a Pequín a finals de l'estiu. Així, durant els dies de l'aniversari de la matança, Tiaanmen va ser ocupada pertot de vehicles. Una exposició dels moderns cotxes i autobusos que usaran els participants en els jocs. Una exposició, però, que només podia veure's de lluny transitant a tota velocitat per l'avinguda Changan. Encara hi va haver un home que s'atreu a traure una pancarta i fou reduït amb rapidesa per la policia. Res més. A Sangai, finalment, les protestes, totes, van ser significatives perquè feia un any que ningú havia gosat moure's. Més que per l'abast real d'aquestes protestes. El govern, potser per apaivagar-les, va decidir donar la llibertat a alguns dels detinguts de l'any passat. Però també va empresonar tres dissidents que pretenien fer una conferència de premsa criticant la situació del país. Els rumors sobre un possible permís d'emigració a l'astrofísic Fhang Li Zi —magat per l'ambaixada dels EUA— no es van confirmar. En definitiva, ningú s'ho esperava, després de la cínica actitud del govern dels EUA que va trencar les sancions immediatament i tornà a la Xina l'estatus de nació econòmicament més afavorida.

V. Partal